

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Českého jazyka a literatury s cíli v oblastech OSV a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	William Saroyan – Léto na krásném bílém koni
Stručná anotace učební jednotky	Žáci pracují s textem – kombinace hlasitého, tichého čtení, odpovědí na návodné otázky, čtení s předvídáním, dokončování příběhu, vytváření charakteristik jednotlivých postav. V hodině pracují jednotlivě a ve dvojicích.
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost významu slovního spojení <i>člověk a příroda</i>. • Znalost literárního pojmu <i>povídka</i>. • Návyky ve vyhledávání požadovaných souvislostí (ve spolupráci s vyučujícím). <p><i>Poznámka:</i> Tuto jednotku je nutno rozložit do 2 vyučovacích hodin a 2 domácích slohových prací.</p>
Časový rozsah učební jednotky	90 minut (nutno rozdělit na 2x 45 minut)
Věk žáků (ročník)	7. ročník

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
Ano							Ano
Vyučovací obor(y)	Český jazyk a literatura						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	—						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák popíše svůj žebříček hodnot a zdůvodní, proč jsou pro něj některé hodnoty důležitější než jiné. • Žák popíše, jak se hodnoty projevují v jeho chování. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák je na základě práce s předloženým textem, elektronickým informačním zdrojem schopen odpovědět na dané otázky, volně reprodukovat přečtené, zaujímat a argumentovat svůj postoj k přečtenému. • Žák v průběhu četby předvídá, co asi bude dál. • Žák reaguje na text různými způsoby, jak racionálně, tak emocionálně. 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>RVP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. • Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. <p>Školní výstupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák je na základě práce s textem schopen vytvořit charakteristiky jednotlivých postav, vyhledávat společné, odlišné vlastnosti, zaujímat kritický i obdivný postoj.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slohová práce – charakteristika postav • Vlastní dokončení části příběhu, prezentace před třídou
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Úvod</p> <p>Žák, který si v předešlé hodině zvolil přednes uměleckého textu, přednese úryvek Ezopovy bajky – <i>O vlku a o beranu</i> (Příloha A).</p> <p>2. Brainstorming</p> <p>Sběr asociací k tématu Kůň a společné vyhodnocení.</p> <p>3. Písnička</p> <p>Žákům pustíme písničku <i>Když se zamiluje kůň</i> (Videoukázka 1).</p> <p>Můžeme položit následující otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jaký cit zasáhl koně?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Co udělal kůň pro klisničku?
- Jaké koně jsi viděl?

4. Prezentace

Pustíme krátkou prezentaci o W. Saroyanovi (Prezentace 1). Poté pokládáme otázky:

- Kde měl Saroyan svůj původ?
- Kde skončil jako dítě?
- Co to je sirotčinec? Srovnej s dnešní institucí, jaký je tam život?
- Kde žil?
- Co víš o Kalifornii, Arménii?
- Jaké dosáhl vzdělání?

Děti vyhledávají, domýšlí odpovědi.

5. Práce s textem I

Žáci čtou úryvek z knihy (Příloha B – 1. část) po větu „Mourade,“ povídám, „kdes ukrad toho koně?“

Poté se snaží domýšlet, zda Mourad koně ukradl či ne.

Po diskusi žáci přečtou odstavec ke slovům: *...by se nikdy stát nemohlo.* (Příloha B – 2. část)

Po přečtení položíme otázku:

- Napiš, v čem souhlasíš s Aramem, v čem ne?
- Co všechno kůň pro kluky znamenal? Diskuse.

6. Reflexe vlastních hodnot

Žáci volně asociují na otázku:

- *Jaké hodnoty vyznával hlavní hrdina? Jak se jeho hodnoty projevovaly v jeho chování?*

Žáci si zapíší své vlastní hodnoty. Tuto práci dělají pro sebe, své

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

hodnoty nemusí zveřejňovat.

Po sepsání hodnot se žáků zeptáme, jak se jim pracovalo, popř. co jim běželo hlavou apod.

Žáci se pokusí své hodnoty hierarchicky seřadit.

Po seřazení hodnot si každý žák zapíše 2 situace z nedávné doby, ve kterých si myslí, že jeho chování ovlivnily jeho hodnoty. Učitel může uvést konkrétní příklad (Já jsem nedávno vrátila/paní prodavačce peníze, když se přepočítala – hodnota spravedlnost).

Následuje diskuse, v níž každý žák může zveřejnit své situace. Žáky upozorníme, že nejen hodnoty ovlivňují naše chování.

7. Práce s textem II

Následuje tiché čtení (Příloha B – 3. část) po větu: „*No co,“ povídá, „bud’ ho vrátíme, nebo ho do zítřka někam schováme.“*“

Za domácí úkol necháme děti domyslet příběh.

8. Reflexe

Prezentace vybraných žakovských příspěvků, dočtení textu (Příloha B – 4. část). Porovnání domyšlených příběhů.

Následuje hodnocení.

(Doplňkově – dle času – Na interaktivní tabuli si nadepsat jména jednajících postav, vyčlenit toho, kdo se povahově odlišuje (Chosrove), kdo byl vzorem (farmář), zbydou kluci – Mourade, Aram. Učitel a žáci na tabuli společně vytvoří *Vennův diagram* – vyniknou společné a odlišné vlastnosti.)

9. Zadání slohové práce

Žáci si zvolí postavu, na níž vytvoří charakteristiku Mourada, Arama, Chosrova, farmáře – zapamatují si dle přečteného textu – ke zvolené postavě vytvoří pětilístek (Příloha C). Bude ohodnoceno známkou.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam příloh	<p>Příloha A – O vlku a o beranu</p> <p>Příloha B – Text Léto na krásném bílém koni</p> <p>Příloha C – Pětilístek – popis metody</p> <p> Prezentace 1 – William Saroyan</p> <p> Videoukázka 1 – Když se zamiluje kůň</p> <p>LEDERBUCHOVÁ, Ladislava, BERÁNKOVÁ, Eva: <i>Čítanka pro 7. ročník</i>. Plzeň : Nakladatelství Fraus, 2004. 216 s. ISBN 80-7238-323-X.</p> <p>SAROYAN, William. <i>Léto na krásném bílém koni</i>. Praha : Práce, 1981. 261 s.</p> <p>http://texty.citanka.cz/ezop-hollar/eh1-1-2.html</p>
Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola	<p>Mgr. Jaromíra Tempírová</p> <p>ZŠ Liberec</p> <p>Lesní 575/12, 460 01 Liberec 1</p>
Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)	
Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).	<p>Kritické myšlení – použité metody.</p> <p>Velmi kvalitní přednes uměleckého textu.</p> <p>Spolupráce se žáky.</p> <p>Otevřenost, domýšlení, postoje žáků.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Časová náročnost.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>—</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O vlku a o beranu

Ezop o nevinném a proti tomu o zlobivém a zjevném křivdáři tuto rozprávku pokládá.

Vlk a beran, oba dva žízniví jsouce, přišli k potoku, aby pili. Vlk pil z potoku daleko nahoře, a beran dole. Uhlédav pak vlk berana, řekl k němu:

„Vždycky mi, když piji, kalíš vodu.“

Trpělivý beránek řekl: „Kterak bych já tobě kalil vodu, poněvadž od tebe ke mně teče?“

Vlk jakoby se zarděl, že mu beran pravdu pověděl, i řekl: „A co mi laješ?“

Odpověděl beran: „Já tobě nic nelaji.“

Tu opět řekl vlk: „Před půl létem též mi otec tvůj dělal.“

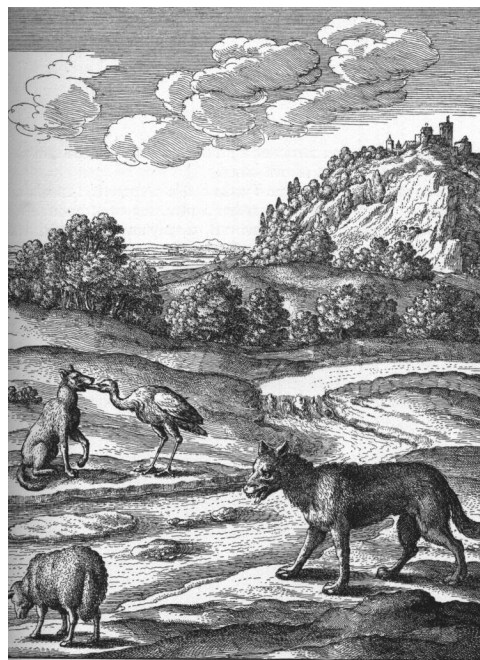
Beran řekl: „Já jsem ještě toho času na světě nebyl, aniž jsem ještě se byl narodil.“

Opět vlk řekl: „Pole jsi mi mé tak pokazil a pohubil svým pasením a příštikováním, že zpusťlo.“

Beránek aneb jehně řeklo: „Jakž to může býti, však ještě nemám žádných zubův.“

I rozhněvav se vlk, řekl: „Ačkoli já tvejch důvodův a vejmluv zrušiti nemohu, však proto chci sobě z tebe čistou kolací udělati“.

A pochytiv tichého beránka, roztrhav jej, snědl ho.

Vyznamenání:

Touto rozprávkou Ezop ukazuje a vysvědčuje, že u nepravých a křivdomluvných žalobníků rozum a pravda žádného místa nemají. Takových vlků mnoho se nalézá.

(<http://texty.citanka.cz/ezop-hollar/eh1-1-2.html>)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

William Saroyan

Léto na krásném bílém koni

1. část

Jednoho dne, kdysi dávno v těch zašlých dobrých časech, kdy mi bylo devět a svět oplýval veškerou pomyslitelnou nádherou a život byl ještě slastný tajemný sen, dostavil se k našemu domu ve čtyři hodiny ráno můj bratranec Mourad (ten, co ho všichni mimo mne měli za blázna) a probudil mě ťukáním na okno mého pokojíku.

„Arame,“ řekl. Vyskočil jsem z postele a vyhlédl z okna. Nechtěl jsem věřit svým zrakům. Bratranec Mourad seděl na krásném bílém koni. Vystrčil jsem hlavu z okna a mnul si oči. „Fakt,“ řekl arménsky. „Je to kůň. Hod' sebou, jestli se chceš projet.“

Mé nejranější vzpomínky byly vzpomínky na koně, a první, po čem jsem kdy zatoužil, bylo svézt se na koni. To byla jedna stránka věci: ta báječná. Ta druhá byla horší: byli jsme chudí.

A proto: třebaže jsem koně viděl (jaká nádhera!), třebaže jsem ho čichal (jaká slast!), třebaže jsem ho slyšel dýchat (prostě úžasné!), nemohl jsem uvěřit, že kůň má něco společného s Mouradem nebo se mnou nebo s kterýmkoli jiným členem naší rodiny, spícím či bdícím, protože jsem věděl, že bratranec koně nemohl koupit, a jestliže ho nemohl koupit, nejspíš ho ukradl – a já jsem se zdráhal uvěřit, že ho ukradl.

Žádný člen rodiny Garoghlanianů nemohl být zloděj.

Zahleděl jsem se nejdřív na bratrance, pak na koně. V obou se zračil posvátný klid a pohoda, což mě na jedné straně blažilo, na druhé děsilo.

„Mourade,“ povídám, „kdes ukrad toho koně?“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. část

„Vyskoč z okna,“ povídá, „jestli si chceš zaježdit.“ Je to tedy pravda; ukradl toho koně. Teď už jsem nepochyboval. Přišel mě pozvat na projížďku: chceš – nechceš, jak libo.

Já nevím, ale ukrást koně na projížďku mi najednou nepřipadalo totéž jako ukrást něco jiného, třeba peníze. Kdoví, třeba to vůbec ani krádež není. Kdybyste byli tak posedlí koňmi jako já a bratranec Mourad, neviděli byste v tom krádež. A nebyla by to krádež tak dlouho, dokud bychom se koně nepokusili prodat, a to jsem věděl, že by se nikdy stát nemohlo.

Otázky:

- Napiš, v čem souhlasíš s Aramem, v čem ne?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Co všechno kůň pro kluky znamenal? Diskuse.

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. část

„Počkej,“ povídám, „něco na sebe hodím.“

„Dobrá, ale dělej rychle,“ povídá. Hupnul jsem do šatů.

Vyskočil jsem z okna na dvůr a vyšvihl se na koně za bratrance Mourada.

Toho roku jsme bydleli na okraji města v Ořechové třídě. Hned za naším domem byl venkov; vinice, sady, zavodňovací strouhy, polní cesty. Za necelé tři minuty jsme byli v Olivové třídě a tam se dal kůň do klusu. Vzduch byl čirý, dýchalo se krásně. Cítit pod sebou pádícího koně bylo nádherné. Bratranec Mourad, považovaný za jednoho z největších bláznů v naší rodině, si začal zpívat. Totiž začal řvát.

Každá rodina má někde nějakou bláznivou odnož a bratranec Mourad byl podle všeho přímým potomkem té bláznivé odnože v našem rodu. Před ním to byl strýc Chosrove, muž tak zuřivé povahy, tak popudlivý, tak netrpělivý, že každého, kdo chtěl něco říci, rázně okřikl slovy: „To nevadí, toho si nevíšmej!“

Jednou to odnesl jeho vlastní syn Arak; běžel z domova celých osm bloků do holičského krámu, aby otci, který si tu dával přistřihovat knír, oznámil, že u nich doma hoří. Ten Chosrove se v křesle napřímil a zvolal: „Nevadí, toho si nevíšmej!“ Holič povídá: „Ale ten chlapec říká, že u vás hoří.“ A Chosrove zařval: „Dost, povídám! Nevadí!“

Ujížděli jsme na koni a bratranec Mourad zpíval. Snad aby si lidé mysleli, že jsme bůhví kde v Arménii, kam jsme ostatně podle mínění některých sousedů patřili. Nechali jsme koně běžet tak dlouho, jak se mu chtělo.

Konečně Mourad řekl: „Slez, chci se svézt sám.“

„Necháš mě taky svézt samotného?“ řekl jsem.

„To záleží na koni,“ povídá bratranec. „Slez.“

„Dobře,“ povídám, „A pamatuj, že mě necháš jet sólo!“

Slezl jsem a bratranec Mourad zabořil paty do koňova trupu a vykřikl: „Vazire, běž!“ Kůň se vzepjal na zadní, odfrkl a šílenou rychlostí vyrazil – něco tak krásného jsem v životě neviděl. Bratranec Mourad hnal koně přes louku s vyprahlou trávou k zavodňovací strouze, přes kterou se přehoupl, a když se po pěti minutách vrátil, teklo z něho.

Slunce vycházelo.

„Teď je řada na mně,“ povídám.

Bratranec Mourad slezl z koně. „Tak jed’,“ řekl.

Vyhoupl jsem se koni na hřbet a na vteřinu propadl děsné panice. Kůň se ani nehnul.

„Kopni ho do slabin,“ povídá bratranec Mourad. „Na co čekáš? Musíme ho vrátit, než bude kdekdo na nohou.“

Kopl jsem koně do slabin. Znovu se vzepjal a zafrkal. Pak se dal do běhu, pádil po silnici k vinici, kde začal přeskakovat keřky. Přeskočil jich sedm, než jsem z něho spadl.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. část

„Jak je to dlouho, cos toho koně ukrad?“ povídám.

Najednou mi svítl, že tyhle ranní projížďky podniká už delší čas a dnes ráno pro mne zajel jen proto, že věděl, jak rád bych si zajezdil.

„Kdo tvrdí, že jsem ho ukrad?“ řekl. „Co je to za řeči?“

„To máš jedno,“ povídám, „ale odkdy už takhle každý ráno jezdíš?“

„Teprv ode dneška,“ řekl.

„Mluvíš pravdu?“ ptám se ho.

„To víš, že ne,“ odpověděl. V tichosti jsme odvedli koně do kůlny na opuštěné vinici. V kolně bylo trochu ovsu a vojtěšky.

Vydali jsme se domů. To odpoledne k nám zavítal na kávu a pár cigaret strýc Chosrove. Seděl v salóncu, srkal kávu, kouřil a vzpomínal na starou vlast. Pak přišel další host, farmář jménem John Byro. Ukroutil si cigaretu, upíjel kávy, kouřil a pak si smutně povzdechl a pravil: „Můj bílej kůň, co mi ho ukradli minulej měsíc, je pořád pryč. Nejde mi to na rozum.“

Tohle strýce Chosrove velmi popudilo. Zařval: „Nevadí! Co je to ztratit koně? Copak jsme všichni neztratili vlast? Jakýpak nářky kvůli koni?“

„Vám se to možná mluví, vy si žijete ve městě,“ povídá John Byro, „ale co já se svou bryčkou? Co je mi platná bryčka bez koně?“

„Toho si nevsímejte!“ zařval strýc Chosrove.

„Musel jsem k vám do města šlapat deset mil pěšky,“ povídá John Byro.

„Máte přece nohy,“ křičel strýc Chosrove.

„Levá noha mě pobolívá,“ povídá farmář.

„Toho si nevsímejte!“ zařval strýc Chosrove.

„Ten kůň mě stál šedesát dolarů,“ povídá farmář.

„Kašlu na peníze,“ řekl strýc Chosrove. Zvedl se a nakvašeně opustil dům.

Po dva týdny jsme ráno co ráno vyváděli koně z kůlny opuštěné vinice. Kde jsme ho skrývali, a jezdili jsme na něm, a ráno co ráno, když na mě přišla řada, abych jel sám, začal kůň přeskakovat vinné keře a mladé stromky, shodil mě na zem a utekl. Přesto jsem se kojil nadějí, že se časem naučím jezdit tak jako bratranec Mourad.

Jednou ráno jsme potkali farmáře Johna Byra. Šel právě do města.

„Dobrýtro, Johne Byro,“ pozdravil bratranec farmáře.

Farmář se velmi zvědavě zadíval na koně.

„Dobré jitro, synové mých přátel,“ řekl obřadně. „Jakpak se váš kůň jmenuje?“

„Srdéčko,“ řekl bratranec Mourad arménsky.

„Krásné jméno,“ povídá John Byro, „pro krásného koně. Přisahal bych, že je to kůň, co mi ho před delší dobou ukradli. Můžu se mu podívat do huby?“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Ovšem,“ povídá Moura.

Farmář se koni podíval do huby.

„Všechno se shoduje, zub co zub,“ řekl. „Na mou duši bych přísahal, že je to můj kůň – kdybych neznal vaše rodiče. Víím, jak je vaše rodina proslulá svou poctivostí. Podezřívavý člověk by uvěřil spíš svým očím než srdci. Tak na shledanou, mladí přátele.“

Nazítří časně zrána jsme koně zavedli na vinici Johna Byra a dali do stáje. Téhož odpoledne k nám přijel v bryčce John Byro a ukazoval matce koně, který mu byl ukraden a opět navrácen.

„Nevím, co si mám o tom myslet,“ řekl. „Kůň je silnější než kdy předtím. A taky klidnější. Abych bohu poděkoval.“

Strýc Chosrove, který byl v salóňku, popuzeně zvolal: „Vrátili vám koně. Toho si nevyšímejte.“

(Z knihy: SAROYAN, William. *Léto na krásném bílém koni*)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pětílístek – popis metody

Pětílístek je pětiřádková „básnička“ (název pochází z francouzského cinquains – pět), která pisatele vede, aby své názory a znalosti shrnul podle následujícího schématu.

Do první řádky napíše jednoslovný název pro téma (obvykle podstatné jméno). Do druhé řádky vepíše dvouslovný popis tématu, jeho podstatných vlastností, jak je vidí pisatel (odpověď na otázku: Jaké je téma?). Třetí řádku sestaví ze tří slov vyjadřujících dějovou složku tématu – tedy, co „téma“ dělá nebo co se s ním děje. Do čtvrté řádky autor pětílístku napíše větu o čtyřech slovech, která se vztahuje k tématu (sloveso může chybět).

Do poslední řádky vymyslí jednoslovné synonymum, které rekapituluje podstatu tématu.

Schéma Pětílístku:

Název (obvykle podstatné jméno) _____

Popis (jaký/á je?) _____

Co dělá? _____

Věta o čtyřech slovech _____

Opětná formulace podstaty (synonymum) _____

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příklad:

Název (obvykle podstatné jméno)	sopky			
Popis (jaký/á je?)		rudé	horké	
Co dělá?		vybuchují	hoří	kouří
Věta o čtyřech slovech	velká	přírodní	ohňová	pec
Opětná formulace podstaty (synonymum)		peklo		

Charakteristika metody

Pětílístek patří mezi metody, které obvykle snadno zvládnou již malí žáci, může se proto mylně zdát, že je vhodný hlavně pro ně. Není tomu tak. Podstatou metody je dovednost shrnout stručně nějaké téma, názor, svůj postoj. Vytvoření této jednoduché „básničky“ po jejím autorovi vyžaduje, aby svůj názor, své pojetí tématu či vědomosti vyjádřil co nejuvýstižněji. Současně je metoda velmi bezpečná, protože je zřejmé, že každý žák píše sám podle sebe, a nehodnotí se, co je a co není tzv. špatně – cílem je umožnit žákovi vyjádřit vlastní uchopení a pochopení problematiky. Metodu je vhodné použít v závěrečné fázi hodiny, kdy si žáci mají vytvořit vlastní koncept toho, co se naučili. Také se může použít na začátku hodiny, v níž žáci budou navazovat na něco známého, v tomto případě je možné na konci lekce vytvořit pětílístek nový a porovnat je mezi sebou. Překvapivě funguje tato jednoduchá metoda i u témat, s jejímž pochopením mají žáci potíže. Oni sami své znalosti shrnou, učitel ví, na co může navázat, a současně se mu odhalí míra pochopení probraného tématu.

